

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Deres ref.: 200901279-/TSA

Oslo, 15. januar 2010

Utkast til ny jordskiftelov – hørings svar fra NORSKOG

Innledning

NORSKOG har gått gjennom forslaget til ny jordskiftelov, og har merket seg at det i all hovedsak ser ut til å være et godt gjennomarbeidet forslag. Arbeidsgruppa bak det nye forslaget har utarbeidet forslaget med det som mål å lage en modernisert jordskiftelov som er mer systematisk og lettere tilgjengelig, blant annet for grunneiere og bruksrettshavere som kommer i kontakt med loven. Dette har arbeidsgruppa, slik NORSKOG vurderer det, klart på en god måte. Den nye loven som er sendt ut på høring er både mer logisk, systematisk og oversiktlig enn den gamle.

Kapittel 3 Jordskifte

§ 3.7 Løse opp og opprette sameie

Det er i denne paragrafen foreslått at jordskifteretten ikke bare skal kunne oppløse, men også opprette sameier mellom eiendommer (grunn, rettigheter og heftelser). Dette stiller NORSKOG seg sterkt kritisk til. Det må det være opp til eiere selv hvorvidt de ønsker å opprette et sameie. For de som ikke ønsker en sameiemodell er det svært lite tjenlig å bli pålagt en slik løsning, og generell erfaring tilsier at sameie er en dårlig fungerende eieform. Det har også vært myndighetenes politikk i mange år at denne eieformen er noe man ønsker å unngå, og at det er positivt å få oppløst gamle sameier. NORSKOG stiller seg derfor undrende til at dette forslaget i det hele tatt kommer opp i utkastet til den nye jordskifteloven. Ved å opprette sameier i jordskifteretten utsetter man i beste fall en konflikt - i verste fall skaper man fremtidige konflikter. God forvaltning av eiendom/rettigheter forutsetter godt samarbeid mellom alle eierne/rettighetshaverne. Et påtvunget sameie kan fort resultere i at ulike eier- eller bruksinteresser skaper konflikter snarere enn god forvaltning av ressursene.

NORSKOG mener at jordskifterettens mulighet til å opprette sameier må tas ut av denne paragrafen, men at muligheten til å løse opp sameier bør få bestå.

Kapittel 8 Rettsmiddel

Alternativ 1: Forslag om avvikling av jordskifteoverretten

NORSKOG vil benytte denne anledningen til å understreke jordskifterettens viktige rolle. Rasjonell bruksstruktur er av stor viktighet for landbruket, særlig tatt i betraktning dagens utvikling med redusert lønnsomhet i landbruket, samtidig som verden opplever befolkningsvekst og økende matvaremangel. I arbeidet med å forbedre bruksstrukturen her til lands gjør jordskifteretten et viktig bidrag.

Etter vår erfaring har jordskifteretten et godt omdømme, og blir ansett for å være både grundige og kompetente i sitt arbeid. Det er vår overbevisning at jordskifteretten bidrar til bedre løsninger i jordskiftesaker enn vanlige domstoler vil være i stand til. Hovedårsakene til dette er den fagkompetansen som jordskiftedommere besitter, arbeidsmetoden tilknyttet denne særdomstolen, og muligheten til å bruke den tiden som kreves for å få til en grundig saksgjennomgang og praktiske løsninger. I tillegg er det en unik mulighet for partene både i jordskifteretten og jordskifteoverretten til å prosedere sakene sine selv. Jordskifteverket er lagt opp sånn at partene skal veiledes på en slik måte at de selv er i stand til å ta vare på sine interesser, uten pålagt bruk av advokater. Dersom jordskifteoverretten nå avvikles, vil behovet for advokatbistand påføre alle som anker jordskiftesaker inn for lagmannsretten store ekstra kostnader. I realiteten vil dette med stor sannsynlighet avskjære mange fra å søke en ankebehandling. Ut fra disse argumentene ønsker NORSKOG å beholde jordskifteoverretten som ankeinstans.

I følge lovutkastets alternativ 1, § 8-2 skal førstelagmannen kunne avgjøre hvorvidt en juridisk dommer skal erstattes av en jordskiftedommer eller ikke. Med andre ord kan en jordskiftesak som ankes i tråd med kapittel 8 alternativ 1 bli behandlet av kun juridiske dommere uten spesiell fagkompetanse på jord, skog eller andre viktige fagfelt tilknyttet arealene jordskiftet dreier seg om. Beslutningen om sammensetning av dommere til lagmannsretten, som førstelagmannen tar, kan dessuten ikke ankes. Det kan heller ikke førstelagmannens beslutning om hvem som skal forberede saken for lagmannsretten. NORSKOG mener disse bestemmelsene vil svekke jordskifteretten i forhold til hvordan den fungerer per i dag, og støtter derfor alternativ 2, hvor jordskifteoverrettene beholdes.

Konklusjon

NORSKOG mener det er sterkt å fraråde at jordskifteretten skal få mulighet til å opprette sameier, og foreslår at dette tas ut av § 3.7.

NORSKOG mener at det er viktig å ikke svekke jordskifteretten ved å avvikle jordskifteoverretten, og støtter derfor alternativ 2 til kapittel 8 om rettsmidler, hvor ordningen med jordskifteoverrett opprettholdes på omtrent samme måte som i dag.

Dersom man likevel velger en organisatorisk løsning som gjør at jordskifteoverrettene blir lagt inn under lagmannsrettene, vil NORSKOG understreke viktigheten av at arbeidet i ankeinstansen organiseres mest mulig likt slik jordskifteoverrettene fungerer i dag. Med kompleksiteten og antall involverte parter et jordskifte gjerne innebærer er det ytterst viktig at man også ved en eventuell ny organisering av ankeinstansen beholder den faglige

grundigheten og muligheten for romslig nok tidsbruk til å sikre praktiske løsninger. I tillegg er det ut fra et kostnads- og rettssikkerhetsperspektiv et viktig poeng at partene må få beholde muligheten til å prosedere sine saker selv også dersom lagmannsretten blir jordskifterettens ankeinstans.

Med vennlig hilsen

Sign.

Karen Anna Kiær
Næringspolitisk konsulent i NORSKOG
